

TALE

Samråd S om tilsyn i sag om menneskehandel på fiskeskib i Thyborøn (Afholdes d. 3. maj kl. 10-11)

12. marts 2021

J.nr.

CAL/AT

Samrådspørgsmål S, stillet af Christian Juhl (EL)

Arbejdstilsynet overså sag om menneskehandel ombord på et fiskeskib på havnen i Thyborøn. Der er uenighed, om det er Arbejdstilsynet eller Søfartsstyrelsen, der skulle have taget sig af sagen. Socialstyrelsens Center mod Menneskehandel har konkluderet, at de samme to afrikanere har været ofre for menneskehandel til tvangsarbejde i Danmark hos den pågældende arbejdsgiver på netop det skib. Ghaneserne har boet i kahytter og arbejdet fast på skibet i tre og et halvt år. Ministeren bedes på den baggrund besvare følgende spørgsmål:

1. Hvad mener ministeren om denne sag?
2. Hvad vil ministeren gøre for, at der hurtigere og mere effektivt bliver grebet ind i sager som denne?
3. Hvad kan der gøres for, at myndighederne samarbejder bedre om håndtering af sager som den beskrevne i fremtiden?

Der henvises til artiklen »Tilsyn efter kontrol hos ofre for menneskehandel: Ingen problemer med arbejdsmiljøet« i Fagbladet 3F den 11. marts 2021.

Indledning

Svar på spørgsmål 1. *Hvad mener ministeren om denne sag?*

- Mange tak for det og tak til spørgeren for at indkalde til det her samråd.
- Der er jo, som hr. Christian Juhl også selv er inde på i sin indledning, tale om en alvorlig sag, hvor to ghanesiske mænd er blevet udnyttet i forbindelse med arbejde.
- Menneskehandel og tvangsarbejde må ikke finde sted i Danmark, og jeg kan ikke understrege nok,

hvor alvorligt regeringen tager sager om udnyttelse af udenlandsk arbejdskraft og menneskehandel.

- Jeg er glad for at få mulighed for både at redegøre nærmere for forløbet i den konkrete sag og for at give en status for regeringens arbejde med at få sat en stopper for udnyttelsen af udenlandsk arbejdskraft.
- Jeg vil gerne starte med den konkrete sag om de to ghanesere på fiskeskibet i Thyborøn.
- For når man læser den artikel fra Fagbladet 3F, der henvises til i samrådsspørgsmålet, får man indtryk af, at Arbejdstilsynet ved deres tilsynsbesøg overså, at der kunne være tale om tvangsarbejde til menneskehandel, og at myndighederne ikke samarbejdede.
- Arbejdstilsynet har over for mig oplyst, at dette imidlertid ikke var tilfældet.
- Sagen blev indledt, da de to ghanesere, som arbejdede på et skib i Thyborøn Havn, blev anholdt ved en politikontrol den 26. maj 2020.
- Samme dag kontaktede politiet Center mod Menneskehandel, da politiet havde mistanke om

menneskehandel. Politiet kontaktede også Søfartsstyrelsen telefonisk den 27. maj 2020.

- Center mod Menneskehandel foretog på den baggrund identifikationssamtaler med de to mænd dagen efter. Centret identificerede dem her som ofre for menneskehandel og gav dem tilbud om bistand og støtte i tråd med handlingsplanen til bekæmpelse af menneskehandel.
- For Arbejdstilsynet startede sagen den 27. maj 2020. Her oplyste Søfartsstyrelsen mundtligt Arbejdstilsynet om, at de var blevet kontaktet af politiet om et skib i Thyborøn med to ghanesere ombord, der ikke havde arbejds- og opholdstilladelse.
- Søfartsstyrelsen oplyste, at der formentlig foregik værftslignende arbejde, som er inden for Arbejdstilsynets område.
- Den 4. juni 2020 skrev Søfartsstyrelsen til Arbejdstilsynet med yderligere oplysninger om sagen. Søfartsstyrelsen oplyste, at de ville gennemføre besøg den pågældende dag og forventede at tilbageholde skibet.

- Samme dag kontaktede Arbejdstilsynet politiet og udvekslede oplysninger i sagen.
- Den 9. juni 2020 gennemførte Arbejdstilsynet et tilsynsbesøg, hvor de talte med de to ghanesere og skibsrederen. Ghaneserne oplyste, at de ikke kunne fremvise deres papirer, da de var blevet inddraget.
- Arbejdstilsynet konstaterede, at hviletids- og fridøgnreglerne efter arbejdsmiljøloven var overholdt. Ifølge reglerne er det tilladt at arbejde op til 13 timer i døgnet i 6 dage om ugen.
- Arbejdstilsynet konstaterede ikke andre overtrædelser af arbejdsmiljøloven ved besøget.
- Arbejdstilsynet har ikke bemyndigelse til at føre tilsyn med 48-timers-reglen, der betyder, at man maksimalt må arbejde 48 timer om ugen som et gennemsnit over en periode på fire måneder.
- 48-timers-reglen følger af EU's arbejdstidsdirektiv, og det er arbejdsmarkedets parter, der skal sikre overholdelsen af 48-timers-reglen, når der er en kollektiv overenskomst eller aftale. Hvis de ansatte ikke er dækket af overenskomst eller af-

tale, kan de anlægge civilt søgsmål mod arbejdsgiveren ved domstolene.

- Ved tilsynsbesøget den 9. juni vurderede Arbejdstilsynet, at ghanesernes arbejde ikke var værftslignende arbejde, men derimod vedligeholdelsesarbejde, som hører til Søfartsstyrelsens område.
- Den 23. juni 2020 kontaktede Arbejdstilsynet politiet og gengav oplysninger fra tilsynsbesøget. Politiet oplyste, at de sammen med Center mod Menneskehandel ville tage hånd om de to ghanesere og var i færd med at forberede en sag.
- Få dage efter tog Arbejdstilsynet kontakt til Søfartsstyrelsen og oplyste, at man ikke mente, at der blev udført værftslignende arbejde på skibet, men i stedet vedligeholdelsesarbejde, som hører under Søfartsstyrelsens område. Dette forhold blev aldrig endelig afklaret.
- Arbejdstilsynet og Søfartsstyrelsen gik, som jeg har fået det oplyst, ikke videre med en afklaring, da politiet var i gang med at forberede en sag, og arbejdet på skibet derfor ville blive indstillet kort tid efter.

- I løbet af den måned, hvor sagen kørte i Arbejdstilsynet, var Arbejdstilsynet flere gange i kontakt med både Søfartsstyrelsen og politiet.
- Min vurdering er, at myndighederne greb ind i den konkrete sag, da myndighederne blev opmærksomme på arbejdet på skibet i Thyborøn Havn.
- Arbejdstilsynet har over for mig oplyst, at grunden til, at de ikke underrettede politiet eller Center mod Menneskehandel om eventuel menneskehandel efter tilsynsbesøg, var, at Arbejdstilsynet fra starten vidste, at politiet var involveret i sagen, og at politiet samarbejdede med Center mod Menneskehandel i den konkrete sag.
- Arbejdstilsynet har herudover oplyst, at der i den konkrete sag, såvel som generelt set, er et godt samarbejde mellem myndighederne.
- For mig er det også vigtigt, at myndighederne hele tiden er opmærksomme på, om samarbejdet kan optimeres, og hvor der er plads til forbedring.
- Det er selvfølgelig ikke hensigtsmæssigt, at Arbejdstilsynet og Søfartsstyrelsen i den konkrete

sag ikke fik afklaret, hvem der var rette myndighed i forhold til arbejdsmiljøet på skibet.

- Imidlertid har Arbejdstilsynet oplyst, at arbejdsmiljøloven ikke var overtrådt – og jeg har også fået oplyst, at arbejdsmiljøreglerne efter søfartslovgivningen heller ikke var overtrådt.

Svar på spørgsmål 2. Hvad vil ministeren gøre for, at der hurtigere og mere effektivt bliver grebet ind i sager som denne?

- Regeringen har allerede igangsat flere initiativer, som skal styrke indsatsen mod social dumping, menneskehandel og tvangsarbejde.
- Og det er jo så over til svar på spørgsmål to.
- En tværministeriel arbejdsgruppe til bekæmpelse af menneskehandel gennemfører lige nu en analyse af indsatsen, herunder af Center mod Menneskehandel, den socialfaglige indsats og tilbudene til ofre.
- Arbejdsgruppen ser bl.a. på Center mod Menneskehandels myndighedssamarbejde og opkvalificering af relevante myndigheder i forhold til at kende tegn på menneskehandel.
- På baggrund af analysen tager regeringen stilling til, hvorvidt og evt. hvordan der er behov for at

justere indsatsen på området, når den nuværende handlingsplan udløber efter 2021.

- Derudover overvejer den tværministerielle arbejdsgruppe om sårbare udenlandske arbejdstagere initiativer, som kan styrke myndighedssamarbejdet i forhold til sårbar udenlandsk arbejdskraft mere generelt.
- Som jeg orienterede BEU om på det statusmøde for arbejdsgruppens arbejde, der blev afholdt den 27. april, forventer jeg, at arbejdsgruppen af-rapporterer til regeringen til sommer, og at rap-porten skal drøftes med Folketingets partier til efteråret.
- Politiets indsats mod tvangsarbejde er i øvrigt styrket i forbindelse med den seneste flerårsaf-tale for politi og anklagemyndighed.

Svar på spørgsmål 3. *Hvad kan der gøres for, at myndighederne sam-arbejder bedre om håndtering af sager som den beskrevne i fremtiden?*

- Det bringer mig videre over til svar på spørgs-mål tre om, hvad der kan gøres, for, at myndig-hederne samarbejder bedre om håndtering af sa-ger som den beskrevne.

- Som jeg har fået det oplyst, var der i den konkrete sag et godt myndighedssamarbejde.
- Og Arbejdstilsynet og Søfartsstyrelsen har generelt et godt samarbejde, som er formaliseret i en samarbejdsaftale.
- Foranlediget af den konkrete sag har de to myndigheder den 15. april 2021 haft en drøftelse af, hvordan man fremover bedst muligt håndterer forskellige vurderinger af ressortområder i de konkrete sager. De har i den forbindelse aftalt en tættere direkte kontakt og flere hyppige møder om fælles sager og snitflader.
- Arbejdstilsynet har også et godt samarbejde og formaliserede samarbejdsaftaler med politiet og Center mod Menneskehandel. Som led i dette underretter Arbejdstilsynet politiet og/eller Center mod Menneskehandel, hvis man ser indikatorer på menneskehandel.
- På baggrund af arbejdsmiljøaftalen fra april 2019 har Arbejdstilsynet i 2020 styrket samarbejdet med Center mod Menneskehandel for at skærpe fokus på identifikation af potentielle ofre for menneskehandel.

- Samarbejdet omfatter fælles tilsyn og temadage, hvor Center mod Menneskehandel underviser Arbejdstilsynets tilsynsførende i indikationer på menneskehandel til tvangsarbejde - og dette arbejde fortsætter i 2021.
- Med disse indledende bemærkninger og redegørelsen for sagsforløbet vil jeg endnu engang takke for indkaldelsen til det her meget vigtige samråd. Jeg ser frem til den videre drøftelse med jer.